

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»**

Соціально-гуманітарний факультет

Кафедра освітнього менеджменту та публічного управління

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ
ЗАНЯТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем
спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

Одеса – 2021

*Рекомендовано до друку вченою радою
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського (протокол № 2 від 30. 08. 2021 року)*

Рецензенти:

Приходченко Л. Л. – завідувач кафедри публічного управління та регіоналістики Одеського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України, доктор наук з державного управління, професор

Бартенєва І. О. – доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук

Методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» : для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування денної та заочної форм навчання / укладач О. О. Сакалюк. Одеса : Університет Ушинського, 2021. 36 с.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» містять зміст роботи й завдання для практичних занять та самостійної підготовки, орієнтовну тематику та вказівки щодо виконання індивідуального навчально-дослідного завдання, підсумкові тестові завдання, рекомендовані джерела інформації.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ».....	7
РОЗДІЛ 2. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ».....	17
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНОГО ЗАВДАННЯ.....	24
РОЗДІЛ 4. КОНТРОЛЬНІ ЗАСОБИ ПЕРЕВІРКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИЧНОЇ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	27
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	34

ВСТУП

Мета навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень»: формування у здобувачів вищої освіти здатності до науково-дослідницької діяльності та вміння впроваджувати / враховувати її результати у сфері публічного управління та адміністрування.

Очікувані програмні результати навчання.

ПРН 1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

ПРН 2. Застосовувати норми та правила професійного спілкування українською мовою.

ПРН 3. Уміти усно і письмово спілкуватися іноземною мовою.

ПРН 11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПРН 16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

Очікувані результати навчання дисципліни.

Здобувач вищої освіти **знає:**

- понятійно-категоріальний апарат науки;
- методи наукового дослідження та визначає можливості їх використання в контексті дослідження й розв'язання проблем у сфері публічного управління та адміністрування;
- зміст процесу наукового дослідження, визначає його структурні компоненти та етапи;
- визначає інформаційні ресурси, необхідні для вирішення проблем у публічному управлінні в процесі науково-дослідницької роботи, та особливості інформаційного пошуку;
- вимоги до написання, основні етапи та порядок оформлення наукового дослідження, правила використання оригінальних текстів (у тому числі іншомовних), цитування й оформлення покликань.

Здобувач вищої освіти **вміє:**

- використовувати знання, вміння та навички для окреслення теоретичних і практичних проблем публічного управління та адміністрування;
- використовувати понятійно-категоріальний апарат науки для ідентифікації та аналізу актуальних проблем у сфері публічного управління;
- застосовувати методи емпіричного і теоретичного дослідження, раціонально використовувати методи набуття первинних даних у ході наукового дослідження та аналізувати, інтерпретувати й узагальнювати результати наукового дослідження;

– виокремлювати науковий апарат дослідження, розробляти програму наукового дослідження та провадити науково-дослідницьку діяльність на відповідному рівні;

– самостійно здійснювати науковий пошук, аналіз наукових проблем у сфері публічного управління, опрацювання джерел інформації (в тому числі іншомовних) та оформлення результатів інформаційного пошуку (в тому числі іноземною мовою) з метою розв'язання конкретних наукових завдань;

– здійснювати статистичне опрацювання та графічне представлення отриманих у ході дослідження даних;

– застосовуючи мовні норми та правила, оформлювати залежно від певного призначення власні дослідження, дотримуючись особливостей наукового стилю;

– здійснювати наукову комунікацію (українською та іноземною мовами), аргументувати свою позицію, висловлювати своє судження про роль і значущість моральних цінностей у процесі проведення наукового дослідження, дотримуватися етичних принципів дослідника в здійсненні академічної комунікації.

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти у контексті змісту навчальної дисципліни мають опанувати такі **компетентності**:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 7. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів діяльності).

Спеціальні компетентності:

СК 3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

СК 10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

СК. 11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

РОЗДІЛ 1
ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Змістовий модуль 1.
Загальні засади методології наукових досліджень
у публічному управлінні

Тема 1. Основи наукових досліджень у публічному управлінні

Практичне заняття: круглий стіл «Наукові дослідження проблем публічного управління»

Питання до обговорення:

1. Сутність, цілі, завдання і функції науки. Роль науки в забезпеченні ефективності публічного управління.

2. Знання як основа науки й наукової діяльності. Особливості наукового знання та пізнання. Системність наукового знання.

3. Наука як системна діяльність у сучасних умовах, її суб'єкти та об'єкти.

4. Основні поняття науки: ідея, гіпотеза, закони, теорія, факти, концепції, аксіоми, постулати, принципи, поняття, категорії, принципи, положення та ін.

5. Поняття, ознаки, характеристики наукових досліджень. Теоретичні та емпіричні, фундаментальні та прикладні наукові дослідження.

6. Сутність, проблемне поле і пріоритетні напрями розвитку наукових досліджень у сфері публічного управління в сучасних умовах державотворення. Види наукових досліджень у сфері публічного управління.

7. Етапи наукових досліджень.

Практичне завдання:

1. Укладіть словник основних наукових термінів (за темою практичного заняття).

Рекомендована література:

1. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 142 с.

URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yurii/Metodolohiia_i_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen.pdf?

2. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень : посіб. Харків : ХНАУ, 2017. 57 с.

3. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

URL : https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny_Tishayev_Demidov.pdf.

4. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. 2-ге вид. випр. та доп. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 144 с.

URL : <https://www.culonline.com.ua/catalog/gumanitarni-nauki/osnovi-naukovikh-doslidzhennavchalniy-posibnik/read>.

5. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посіб. Полтава : Оріяна, 2012. 183 с.

6. Методологія наукових досліджень з державного управління : хрестоматія / упоряд. : С. В. Загороднюк, О. Л. Євмешкіна, В. В. Лещенко ; за заг. ред. К. О. Ващенко. Київ : НАДУ, 2014. 180 с.

URL : http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Monografiy/9a8102d3-d0b4-4cdb-8eeb-91dbfaбabc46.pdf.

7. Методологія наукових досліджень з публічного управління : навч. посіб. для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / уклад. Т. В. Сич. Харків, 2018. 164 с.

URL : <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3091/DerzhOpral.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

8. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 277 с.

9. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. Дата оновлення : 18.04.2021 р. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19..>

10. Чоха Ю. М., Козлов В. В., Яковлев Г. Л. Основи наукової діяльності : навч. посіб. / за заг. ред. Ю. М. Чохи. Київ : ІПК ДСЗУ, 2011. 307 с.

URL : <http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/Tshoxa-Osnovi-2011.pdf>.

Тема 2. Методи наукового дослідження

Практичне заняття: презентація «Наукові методи та їх використання в дослідженнях проблем публічного управління»

Питання до обговорення:

1. Поняття про методи наукового дослідження.
2. Класифікація методів наукового дослідження: спеціально-наукові, загальнонаукові, філософські.
3. Поняття загальнонаукових методів досліджень.
4. Методи емпіричного й теоретичного досліджень, загальнологічні методи досліджень та їх характеристика.
5. Особливості, проблеми та можливості використання загальнонаукових методів у дослідженнях з публічного управління.
6. Використання соціологічного інструментарію в проведенні наукових досліджень у сфері публічного управління.

Практичне завдання:

1. Подайте аналіз одного з наукових методів, який можна використовувати в процесі наукового дослідження у сфері публічного управління. Підготуйте презентацію за наступною схемою:

- назва методу;

- характеристика методу (визначення сутності та змісту; історія виникнення і розвитку; загальна технологія використання);

- можливості дослідження проблем у сфері публічного управління.

Рекомендована література:

1. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. *Методологія і організація наукових досліджень* : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 142 с.

URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yurii/Metodolohiia_i_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen.pdf?

2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. *Методика та організація наукових досліджень* : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

URL : <https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20posibnyk.pdf>.

3. Гуторов О. І. *Методологія та організація наукових досліджень* : посіб. Харків : ХНАУ, 2017. 57 с.

4. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. *Методологія наукових досліджень* : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

URL : https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny_Tishayev_Demidov.pdf.

5. Колесников О. В. *Основи наукових досліджень* : навч. посіб. 2-ге вид. випр. та доп. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 144 с.

URL : <https://www.culononline.com.ua/catalog/gumanitarni-nauki/osnovi-naukovikh-doslidzhennavchalniy-posibnik/read>.

6. *Методологія наукових досліджень з державного управління* : хрестоматія / упоряд. : С. В. Загороднюк, О. Л. Євмешкіна, В. В. Лещенко ; за заг. ред. К. О. Ващенко. Київ : НАДУ, 2014. 180 с.

URL : http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Monografiy/9a8102d3-d0b4-4cdb-8eeb-91dbfaбaбc46.pdf.

7. *Методологія наукових досліджень з публічного управління* : навч. посіб. для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / уклад. Т. В. Сич. Харків, 2018. 164 с.

URL : <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3091/DerzhOpral.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

8. *Основи наукових досліджень* : навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 277 с.

9. Чоха Ю. М., Козлов В. В., Яковлев Г. Л. *Основи наукової діяльності* : навч. посіб. / за заг. ред. Ю. М. Чохи. Київ : ІПК ДСЗУ, 2011. 307 с.

URL : <http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/Tshoxa-Osnovi-2011.pdf>.

Тема 3. Структура наукового дослідження

Практичне заняття: мозковий штурм «Структурні компоненти наукового дослідження у сфері публічного управління»

Питання до обговорення:

1. Науковий напрям, проблема і тема наукового дослідження.
2. Поняття теми дослідження та її формулювання. Етапи формування теми.
3. Методологічний апарат наукового дослідження.
4. Характеристика структурних компонентів наукового дослідження та загальні правила їх визначення.

Практичне завдання:

1. Визначте основні структурні компоненти наукового дослідження: актуальність і новизна дослідження, мета, завдання, об'єкт і предмет, методи (на прикладі однієї із запропонованих тем).

Рекомендована література:

1. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 142 с.

URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yurii/Metodolohiia_i_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen.pdf?

2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

URL : <https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20posibnyk.pdf>.

3. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень : посіб. Харків : ХНАУ, 2017. 57 с.

4. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

URL : https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny_Tishayev_Demidov.pdf.

5. Методологія наукових досліджень з державного управління : хрестоматія / упоряд. : С. В. Загороднюк, О. Л. Євмешкіна, В. В. Лещенко ; за заг. ред. К. О. Ващенко. Київ : НАДУ, 2014. 180 с.

URL : http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Monografiy/9a8102d3-d0b4-4cdb-8eeb-91dbfa6a6c46.pdf.

6. Методологія наукових досліджень з публічного управління : навч. посіб. для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / уклад. Т. В. Сич. Харків, 2018. 164 с.

URL : <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3091/DerzhOpral.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

7. Чоха Ю. М., Козлов В. В., Яковлев Г. Л. Основи наукової діяльності : навч. посіб. / за заг. ред. Ю. М. Чохи. Київ : ІПК ДСЗУ, 2011. 307 с.

URL : <http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/Tshoha-Osnovi-2011.pdf>.

Змістовий модуль 2.
Інформаційне забезпечення та організація наукових досліджень
у сфері публічного управління

Тема 4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

Практичне заняття: семінар-практикум «Інформаційне забезпечення наукових досліджень»

Питання до обговорення:

1. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень.
2. Типологія наукової інформації та основні види видань. Джерела інформації, їх використання в науково-дослідницькій роботі.
3. Наукова комунікація та види наукових публікацій.
4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Пошук необхідної інформації.
5. Електронний пошук наукової інформації (робота з онлайн-каталогами українських бібліотек та в електронній базі українського видавництва «Центр учбової літератури» Cul Online; використання міжнародних онлайн-ресурсів; пошук інформації в Google, Google Scholar, Google Books тощо).
6. Порядок обробки та групування інформації. Оформлення результатів інформаційного пошуку та опрацювання першоджерел.
7. Правила наведення цитат і бібліографічних покликань у текстах наукових праць. Некоректне використання наукових літературних джерел.

Практичне завдання:

1. Використовуючи офіційні сайти українських бібліотек (онлайн-каталоги), електронну базу Cul Online; пошукові системи Google, Google Scholar, Google Books тощо для пошуку інформації за темою дослідження, складіть список наукової літератури (в тому числі іншомовної), що висвітлює проблематику публічного управління (з дотриманням національних правил бібліографічного опису літератури) (15 джерел).

Подайте транслітерований варіант кирилических джерел з використанням офіційних правил транслітерації.

2. Підготуйте анотації наукових джерел (за вибором), що висвітлює проблематику публічного управління, українською та іноземною мовами.

Рекомендована література:

1. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. *Методологія і організація наукових досліджень* : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 142 с.

URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yurii/Metodolohiia_i_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen.pdf?

2. Гуртов О. І. *Методологія та організація наукових досліджень* : посіб. Харків : ХНАУ, 2017. 57 с.

3. ДСТУ 8302:2015. *Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання*. Київ : ДП «УкрНДНЦ»,

2016. 18 с. (Національний стандарт України). URL : <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>.

4. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. *Методологія наукових досліджень* : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

URL : https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny_Tishayev_Demidov.pdf.

5. Краус Н. М. *Методологія та організація наукових досліджень* : навч.-метод. посіб. Полтава : Оріяна, 2012. 183 с.

6. *Методологія наукових досліджень з державного управління* : хрестоматія / упоряд. : С. В. Загороднюк, О. Л. Євмешкіна, В. В. Лещенко ; за заг. ред. К. О. Ващенко. Київ : НАДУ, 2014. 180 с.

URL : http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Monografiy/9a8102d3-d0b4-4cdb-8eeb-91dbfaбaбc46.pdf.

7. *Методологія наукових досліджень з публічного управління* : навч. посіб. для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / уклад. Т. В. Сич. Харків, 2018. 164 с.

URL : <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3091/DerzhOpral.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

8. *Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах* : метод. реком. / автори-укладачі : О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець. Київ : УБА, 2016. Електрон. вид. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). 117 с.
URL : http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/International%20style%20citations_2017.pdf?id=d1b22a28-96eb-4ca4-9ac7-8e29a393b9fb.

9. *Основи наукових досліджень* : навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 277 с.

10. Чоха Ю. М., Козлов В. В., Яковлев Г. Л. *Основи наукової діяльності* : навч. посіб. / за заг. ред. Ю. М. Чохи. Київ : ПІК ДСЗУ, 2011. 307 с.

URL : <http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/Tshoha-Osnovi-2011.pdf>.

11. *Бібліотека Університету Ушинського* : офіційний сайт. URL : <https://library.pdpu.edu.ua/>.

12. *Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського* : офіційний сайт. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>.

13. *Одеська національна наукова бібліотека* : офіційний сайт. URL : <http://odnb.odessa.ua/>.

Тема 5. Організація та проведення наукового дослідження. Оформлення результатів дослідження

Практичне заняття: семінар-практикум «Підготовка наукової роботи та процедура її захисту»

Питання до обговорення:

1. Основні вимоги до оформлення результатів наукових досліджень.

2. Форми узагальнення результатів наукових досліджень: усний виклад, тези доповіді, реферат, наукова стаття, науковий звіт, дисертація, монографія. Вимоги до їх змісту та оформлення. Основні прийоми наукових узагальнень, формування висновків і рекомендацій за результатами досліджень.

3. Правильність застосування наукової термінології. Традиції, правила, вимоги до наукового тексту. Мова і стиль змісту наукової роботи.

4. Дотримання вимог до розташування тексту та відсутності випадкових помилок. Складання списку літературних джерел. Вимоги до оформлення наукових праць.

5. Цитування в тексті наукової праці. Бібліографічне покликання. Правила наведення цитат і бібліографічних покликань у текстах наукових праць. Пояснення зв'язку тексту з покликаннями.

6. Завершення і представлення результатів наукового дослідження.

7. Кваліфікаційна робота: вимоги до оформлення та порядок захисту.

Практичне завдання:

1. Визначте сутність одного з ключових понять за темою дослідження (продемонструйте роботу зі словниками та авторськими висловлюваннями, обов'язково дотримуйтеся національних правил оформлення бібліографічних покликань, наведення цитувань) та оформіть фрагмент наукового тексту, дотримуючись його цілісності та зв'язку з покликаннями.

2. Запропонуйте інформацію (узагальнені дані результатів дослідження) у вигляді таблиці, графіку та діаграми. Представте ці дані в текстовому форматі, дотримуючись вимог до наукового тексту.

3. Розробіть план змісту тез наукової доповіді за обраною темою (українською та іноземною мовами) та підготуйтеся до виступу (українською та іноземною мовами) з основними положеннями.

Рекомендована література:

1. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. *Методологія і організація наукових досліджень* : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 142 с.

URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yurii/Metodolohiia_i_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen.pdf?

2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. *Методика та організація наукових досліджень* : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

URL : <https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20posibnyk.pdf>.

3. Гуторов О. І. *Методологія та організація наукових досліджень* : посіб. Харків : ХНАУ, 2017. 57 с.

4. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 18 с. (Національний стандарт України).

URL : <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>.

5. Зацерковний В. І., Тишаєв І. В., Демидов В. К. *Методологія наукових досліджень* : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

URL : https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny_Tishayev_Demidov.pdf.

6. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посіб. Полтава : Оріяна, 2012. 183 с.

7. Курс лекцій з дисципліни «Академічне письмо» / уклад. С. К. Ревуцька. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2018. 81 с.

URL : http://elibrary.donnuet.edu.ua/1379/1/Revutska_textbook_27_09_2018.pdf.

8. Методологія наукових досліджень з державного управління : хрестоматія / упоряд. : С. В. Загороднюк, О. Л. Євмешкіна, В. В. Лещенко ; за заг. ред. К. О. Ващенко. Київ : НАДУ, 2014. 180 с.

URL : http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Monografiy/9a8102d3-d0b4-4cdb-8eeb-91dbfaba6c46.pdf.

9. Методологія наукових досліджень з публічного управління : навч. посіб. для магістрантів спец. 281 «Публічне управління та адміністрування» / уклад. Т. В. Сич. Харків, 2018. 164 с. URL : <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3091/DerzhOpral.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

10. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : метод. реком. / автори-укладачі : О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець. Київ : УБА, 2016. Електрон. вид. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). 117 с.

URL : http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/International%20style%20citations_2017.pdf?id=d1b22a28-96eb-4ca4-9ac7-8e29a393b9fb.

11. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 277 с

12. Чоха Ю. М., Козлов В. В., Яковлев Г. Л. Основи наукової діяльності : навч. посіб. / за заг. ред. Ю. М. Чохи. Київ : ІПК ДСЗУ, 2011. 307 с.

URL : <http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/Tshoha-Osnovi-2011.pdf>.

Тема 6. Етика науковця

Практичне заняття: круглий стіл «Сучасна наука та етика наукової діяльності»

Питання до обговорення:

1. Етика наукової діяльності. Поняття та основні складові етики наукової діяльності.

2. Роль цінностей у науковій діяльності. Основні принципи та норми етики науки.

3. Морально-етичні цінності дослідника та вимоги до нього.

4. Дотримання академічної доброчесності. Види порушень академічної доброчесності.

5. Плагіат, його негативні наслідки.

6. Перевірка на плагіат. Системи для перевірки текстів на ознаки плагіату: Advego Plagiatus, Etxt Antiplagiat (антиплагіатні програми); Antiplagiat, Content

Watch та ін. (онлайн сервіси перевірки на плагіат). Сучасні системи перевірки академічних текстів на плагіат Strike Plagiarism та Unicheck (Україна).

7. Покликання на певний науковий текст. Цитування авторської думки. Складові якісного наукового аналізу, аргументованість оцінок та висновків.

Практичне завдання:

I. Робота в малих групах: проаналізуйте зміст кодексів честі (доброчесності) ЗВО (на сайтах ЗВО, за вільним вибором).

II. Дослідіть один із сервісів, що дозволяє виявити ознаки плагіату в тексті.

1. Ознайомтеся з доступним сервісом, що дозволяє виявити ознаки плагіату в тексті.

2. Зробіть аналітичний огляд функціональних можливостей сервісу.

3. Знайдіть публікацію в науковому журналі, що є у відкритому доступі, у відповідному форматі.

4. Здійсніть тестову перевірку обраного Вами тексту.

5. Проаналізуйте результати технічної перевірки.

6. Зробіть висновок про рівень запозичень та їх вплив на унікальність тексту.

III. Розробіть рекомендації щодо запобігання академічному плагіату в наукових роботах.

Рекомендована література:

1. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

URL : <https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20posibnyk.pdf>.

2. Етичний кодекс ученого України. URL : <https://www.znu.edu.ua/etychnyj-kodex-uchenogo-Ukrajiny.pdf>.

3. Інструкція щодо процедури технічної перевірки на наявність тестових запозичень (академічного плагіату). Одеса : Університет Ушинського, 2020. 8 с. URL : <https://pdpu.edu.ua/doc/universitet/yakist/instrukt.pdf>.

4. Курс лекцій з дисципліни «Академічне письмо» / уклад. С. К. Ревуцька. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2018. 81 с. URL : http://elibrary.donnuet.edu.ua/1379/1/Revutska_textbook_27_09_2018.pdf.

5. Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» : затв. рішенням ученої ради університету від 26. 04. 2018 р. URL : https://pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/P101.pdf.

6. Програмне забезпечення для перевірки наукових текстів на плагіат : інформаційний огляд / авт.-укл. : А. Р. Вергун, Л. В. Савенкова, С. О. Чуканова ; ред. : В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузева, Я. Є. Сошинська. Київ : УБА, 2016. Електрон. вид. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). 36 с.

7. Програма перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень (StrikePlagiarism). URL : <https://strikeplagiarism.com/uk/>.

8. Проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP). URL : <https://saiup.org.ua/>.

РОЗДІЛ 2
ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Змістовий модуль 1.

**Загальні засади методології наукових досліджень
у галузі публічного управління та адміністрування**

Тема 1. Основи наукових досліджень у галузі публічного управління

Питання для самостійного опрацювання:

1. Класифікація галузей науки та наукових спеціальностей.

Практичне завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізуйте нормативно-правові акти, що регулюють організацію і проведення наукової діяльності в Україні, та визначте основні положення.

Рекомендована література:

1. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 142 с.

URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yurii/Metodolohiia_i_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen.pdf?

2. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень : посіб. Харків : ХНАУ, 2017. 57 с.

3. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

URL : https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny_Tishayev_Demidov.pdf.

4. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. 2-ге вид. випр. та доп. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 144 с.

URL : <https://www.culonline.com.ua/catalog/gumanitarni-nauki/osnovi-naukovikh-doslidzhennavchalniy-posibnik/read>.

5. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посіб. Полтава : Оріяна, 2012. 183 с.

6. Методологія наукових досліджень з державного управління : хрестоматія / упоряд. : С. В. Загороднюк, О. Л. Євмешкіна, В. В. Лещенко ; за заг. ред. К. О. Ващенко. Київ : НАДУ, 2014. 180 с.

URL : http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Monografiy/9a8102d3-d0b4-4cdb-8eeb-91dbfa6abc46.pdf.

7. Методологія наукових досліджень з публічного управління : навч. посіб. для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / уклад. Т. В. Сич. Харків, 2018. 164 с.

URL :

<http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3091/DerzhOpral.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

URL : <https://www.culononline.com.ua/catalog/gumanitarni-nauki/osnovi-naukovikh-doslidzhennavchalniy-posibnik/read>.

6. Методологія наукових досліджень з державного управління : хрестоматія / упоряд. : С. В. Загороднюк, О. Л. Євмешкіна, В. В. Лещенко ; за заг. ред. К. О. Ващенко. Київ : НАДУ, 2014. 180 с.

URL : http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Monografiy/9a8102d3-d0b4-4cdb-8eeb-91dbfabab46.pdf.

7. Методологія наукових досліджень з публічного управління : навч. посіб. для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / уклад. Т. В. Сич. Харків, 2018. 164 с.

URL : <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3091/DerzhOpral.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

8. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 277 с.

9. Чоха Ю. М., Козлов В. В., Яковлев Г. Л. Основи наукової діяльності : навч. посіб. / за заг. ред. Ю. М. Чохи. Київ : ІПК ДСЗУ, 2011. 307 с.

URL : <http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/Tshoxa-Osnovi-2011.pdf>.

Тема 3. Структура наукового дослідження

Питання для самостійного опрацювання:

1. Програма наукового дослідження в галузі публічного управління. Місце і роль програми в дослідженні.

2. Структура програми.

Практичне завдання для самостійної роботи:

1. Схарактеризуйте складові програми наукового дослідження.

2. Виходячи з основного розуміння програми наукового дослідження як наукового фундаменту, який регламентує всі етапи і стадії підготовки, організації та проведення наукового дослідження, та дотримуючись основних її етапів (діагностичний, прогностичний, практичний, узагальнюючий етапи та етап впровадження), розробіть програму власного наукового дослідження.

Програма наукового дослідження

<i>№</i>	<i>Етапи та питання дослідження</i>	<i>Термін виконання, днів</i>
<i>Діагностичний етап</i>		
1.		
2.		
...		
<i>... етап</i>		
...		

Рекомендована література:

1. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. *Методологія і організація наукових досліджень* : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 142 с.

URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yurii/Metodolohiia_i_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen.pdf?

2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. *Методика та організація наукових досліджень* : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

URL : <https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20posibnyuk.pdf>.

3. Гуторов О. І. *Методологія та організація наукових досліджень* : посіб. Харків : ХНАУ, 2017. 57 с.

4. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. *Методологія наукових досліджень* : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

URL : https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny_Tishayev_Demidov.pdf.

5. *Методологія наукових досліджень з державного управління* : хрестоматія / упоряд. : С. В. Загороднюк, О. Л. Євмешкіна, В. В. Лещенко ; за заг. ред. К. О. Ващенко. Київ : НАДУ, 2014. 180 с.

URL : http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Monografiy/9a8102d3-d0b4-4cdb-8eeb-91dbfaбabc46.pdf.

6. *Методологія наукових досліджень з публічного управління* : навч. посіб. для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / уклад. Т. В. Сич. Харків, 2018. 164 с.

URL : <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3091/DerzhOpral.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

7. Чоха Ю. М., Козлов В. В., Яковлев Г. Л. *Основи наукової діяльності* : навч. посіб. / за заг. ред. Ю. М. Чохи. Київ : ІПК ДСЗУ, 2011. 307 с.

URL : <http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/Tshoha-Osnovi-2011.pdf>.

Змістовий модуль 2.

Інформаційне забезпечення та організація наукових досліджень у сфері публічного управління

Тема 4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

Питання для самостійного опрацювання:

1. Правила складання бібліографічного опису для списку літературних джерел.

2. Об'єкти бібліографічного опису. Елемент бібліографічного опису.

3. Некоректне використання наукових літературних джерел.

Практичне завдання для самостійної роботи:

1. Керуючись національними правилами бібліографічного опису оформлення списку наукових публікацій, підготуйте бібліографічний опис

різних видів наукових джерел (статті, монографії, автореферати, дисертації тощо), які висвітлюють проблеми публічного управління та адміністрування.

2. Дотримуючись рекомендацій з оформлення списку використаних джерел за одним (за вибором) із міжнародних стилів (*Гарвардський стиль покликання (Harvard Referencing Style)*, *стиль Американської психологічної асоціації (APA style) та ін.*), упорядкуйте список наукових джерел (15 джерел), що висвітлюють проблеми публічного управління та адміністрування.

Рекомендована література:

1. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. *Методологія і організація наукових досліджень* : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 142 с.

URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yurii/Metodolohiia_i_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen.pdf?

2. Гуторов О. І. *Методологія та організація наукових досліджень* : посіб. Харків : ХНАУ, 2017. 57 с.

3. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 18 с. (Національний стандарт України). URL : <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>.

4. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. *Методологія наукових досліджень* : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

URL : https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny_Tishayev_Demidov.pdf.

5. Краус Н. М. *Методологія та організація наукових досліджень* : навч.-метод. посіб. Полтава : Оріяна, 2012. 183 с.

6. *Методологія наукових досліджень з державного управління* : хрестоматія / упоряд. : С. В. Загороднюк, О. Л. Євмешкіна, В. В. Лещенко ; за заг. ред. К. О. Ващенко. Київ : НАДУ, 2014. 180 с.

URL : http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Monografiy/9a8102d3-d0b4-4cdb-8eeb-91dbfaбabc46.pdf.

7. *Методологія наукових досліджень з публічного управління* : навч. посіб. для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / уклад. Т. В. Сич. Харків, 2018. 164 с.

URL : <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3091/DerzhOpral.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

8. *Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах* : метод. реком. / автори-укладачі : О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець. Київ : УБА, 2016. Електрон. вид. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). 117 с. URL : http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/International%20style%20citations_2017.pdf?id=d1b22a28-96eb-4ca4-9ac7-8e29a393b9fb.

9. *Основи наукових досліджень* : навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 277 с.

10. Чоха Ю. М., Козлов В. В., Яковлев Г. Л. *Основи наукової діяльності* : навч. посіб. / за заг. ред. Ю. М. Чохи. Київ : ІПК ДСЗУ, 2011. 307 с.

URL : <http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/Tshoxa-Osnovi-2011.pdf>.

11. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт. URL : <https://library.pdpu.edu.ua/>.

12. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний сайт. URL : <http://www.nbu.gov.ua/>.

13. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт. URL : <http://odnb.odessa.ua/>.

Тема 5. Організація та проведення наукового дослідження. Оформлення результатів дослідження

Питання для самостійного опрацювання:

1. Вимоги до проведення наукового дослідження.
2. Послідовність проведення наукового дослідження.
3. Вплив особистісних якостей дослідника на результативність наукового дослідження.

Практичне завдання для самостійної роботи:

1. Визначте етапи проведення наукового дослідження та основні вимоги до кожного з них.
2. Складіть перелік особистісних якостей дослідника, що позитивно впливають на результативність наукового дослідження.

Рекомендована література:

1. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 142 с.

URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yurii/Metodolohiia_i_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen.pdf?

2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

URL : <https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20posibnyk.pdf>.

3. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень : посіб. Харків : ХНАУ, 2017. 57 с.

4. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

URL : https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny_Tishayev_Demidov.pdf.

5. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посіб. Полтава : Оріяна, 2012. 183 с.

6. Методологія наукових досліджень з публічного управління : навч. посіб. для магістрантів спец. 281 «Публічне управління та адміністрування» / уклад. Т. В. Сич. Харків, 2018. 164 с. URL : <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3091/DerzhOpral.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

7. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 277 с

8. Чоха Ю. М., Козлов В. В., Яковлев Г. Л. Основи наукової діяльності : навч. посіб. / за заг. ред. Ю. М. Чохи. Київ : ІПК ДСЗУ, 2011. 307 с.

URL : <http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/Tshoxa-Osnovi-2011.pdf>.

Тема 6. Етика науковця

Питання для самостійного опрацювання:

1. Нормативно-правова база (кодекси, положення, декларації, правила, пам'ятки тощо) з дотримання принципів академічної доброчесності.

Практичне завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізуйте документи, що регламентують етичний науковий вимір, зокрема Етичний кодекс ученого України, та презентуйте його основні положення.

Рекомендована література:

1. Етичний кодекс ученого України. URL : <https://www.znu.edu.ua/etychnyj-kodex-uchenogo-Ukrajiny.pdf>.

2. Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» : затв. рішенням ученої ради університету від 26. 04. 2018 р. URL : https://pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/P101.pdf.

3. Проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP). URL : <https://saiup.org.ua/>.

РОЗДІЛ 3

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНОГО ЗАВДАННЯ

№ з/п	Завдання	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1.	Підготовка плану-проспекту наукового дослідження	20	20
Усього годин		20	20

Вимоги до індивідуального навчально-дослідного завдання

Для виконання індивідуального навчально-дослідного завдання та його презентації необхідно:

1) обрати тему, за якою буде розроблятися план-проспект наукового дослідження;

2) підготувати план-проспект наукового дослідження за наступною структурно-логічною схемою:

тема та її актуальність

об'єкт і предмет дослідження

мета дослідження

завдання дослідження

методи дослідження

зміст, що відображає завдання, об'єкт дослідження

джерельна база (15 наукових джерел)

3) використовуючи сервіси для створення презентації (Google Slides, Prezi, Power Point), підготувати презентацію плану-проспекту наукового дослідження.

Орієнтовні напрями наукового дослідження для виконання індивідуального навчально-дослідного завдання

1. Зарубіжний досвід децентралізації: уроки для України
2. Механізми реформування місцевого самоврядування в зарубіжних країнах та Україні: порівняльний аналіз
3. Запровадження механізму державного контролю за якістю надання населенню публічних послуг органами місцевого самоврядування
4. Шляхи вдосконалення взаємодії держави, бізнесу та громадськості в умовах трансформації суспільства
5. Механізми розвитку зв'язків між регіонами та територіальними громадами: теоретико-правовий підхід

6. Мотивація праці посадових осіб місцевого самоврядування: вітчизняний та зарубіжний досвід
7. Інструменти співпраці регіонів України з європейськими організаціями та фондами
8. Підвищення конкурентоспроможності регіонів та зміцнення їх ресурсного потенціалу
9. Технології управління людськими ресурсами в органах публічної влади
10. Просторове планування розвитку територіальних громад в Україні
11. Органи місцевого самоврядування в процесі децентралізації: теоретико-правовий аспект
12. Вплив громадянського суспільства на діяльність органів публічної влади
13. Місцеве самоврядування як система: аналіз еволюції її структурних елементів у ході реформаційних змін
14. Шляхи підвищення трудового потенціалу державних службовців та посадовців органів місцевого самоврядування
15. Бюджетна децентралізація: стан та перспективи
16. Державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів
17. Формування мотиваційного механізму в органах публічного управління
18. Державне регулювання кадрової політики
19. Розвиток механізмів публічного адміністрування в процесі реформування системи органів публічного управління в Україні
20. Проблеми сталого розвитку в соціально-гуманітарній сфері (на прикладі окремої галузі, регіону, громади, органу влади тощо)
21. Державно-громадське управління суспільством: зарубіжний досвід, практика та перспективи для України (на прикладі окремої галузі, регіону, громади, органу влади тощо)
22. Розробка публічної політики: світова практика та українська традиція
23. Кадрова безпека у соціально-гуманітарній сфері (на прикладі окремої галузі, регіону, громади, органу влади, їх системи тощо)
24. Роль організацій роботодавців, профспілкових об'єднань у формуванні державної політики розвитку та збереження трудового потенціалу України
25. Трудові ресурси та аналіз їх використання в умовах розвитку інформаційних технологій
26. Організаційно-правові засади та практика публічної служби в сучасних умовах реформування
27. Державне управління етнонаціональним розвитком України та шляхи його вдосконалення
28. Державна політика із управління соціальними ризиками в Україні: шляхи формування і реалізації
29. Регіональні особливості регулювання етнонаціональних процесів в Україні

30. Державна політика у сфері розвитку гендерних відносин
31. Публічне управління забезпеченням гендерної рівності: міжнародні стандарти та європейські практики
32. Публічне управління сферою освіти: досвід ЄС для України
33. Сучасні завдання публічного управління в забезпеченні субсидіарності реалізації державної політики (на прикладі окремої галузі, регіону, громади)
34. Правові аспекти місцевого самоврядування в Україні
35. Проблеми законності у сфері державного управління
36. Адміністративна реформа: державно-правовий аспект
37. Організаційно-правове забезпечення управління соціально-економічним розвитком регіону
38. Апарат місцевих адміністрацій: компетенція та шляхи вдосконалення
39. Правові засоби попередження корупційних правопорушень публічних службовців в Україні
40. Контрольно-наглядова діяльність у сфері публічного управління

РОЗДІЛ 4 КОНТРОЛЬНІ ЗАСОБИ ПЕРЕВІРКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИЧНОЇ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Тестові завдання можуть бути використані для підсумкового контролю знань.

1. Інструкція: уважно прочитайте запропоновані тестові завдання та оберіть одну правильну відповідь.

1. Яке із запропонованих визначень розкриває сутність поняття «наукове дослідження»?

- а) робота, в якій сформульовано і обґрунтовано предмет і об'єкт;*
- б) процес цілеспрямованого вивчення певного об'єкта (предмета або явища), з використанням наукових методів з метою встановлення закономірностей його виникнення, розвитку і перетворення в практичній діяльності людей;*
- в) цілеспрямоване вивчення предметів, що переважно спирається на дані органів чуттів (відчуття, сприйняття, уявлення);*
- г) спосіб побудови наукової теорії, при якому в її основу покладені деякі вихідні положення – аксіоми (постулати), з яких вся решта тверджень цієї теорії виводиться суто логічним шляхом, шляхом доказу.*

2. Дайте визначення поняття «метод»:

- а) система правил і прийомів підходу до вивчення явищ і закономірностей природи, суспільства, мислення; інструмент для відкриття об'єктивних законів дійсності;*
- б) науково-обґрунтовані припущення, висунуті для пояснення якого-небудь процесу, які після перевірки можуть виявитися щирими або помилковими.*
- в) сфера людської діяльності, яка направлена на вироблення та систематизування нових знань про природу, суспільство, мислення та пізнання навколишнього світу;*
- г) сукупність дій спрямованих на вирішення лише глобальних проблем людства.*

3. Які з перелічених методів належать до методів теоретичного пізнання?

- а) аксіоматичний метод, вимірювання, гіпотетико-дедуктивний метод, опис;*
- б) гіпотетико-дедуктивний метод, порівняння, формалізація, опис;*

- в) формалізація, аксіоматичний метод, гіпотетико-дедуктивний метод, сходження від абстрактного до конкретного;
- г) сходження від абстрактного до конкретного, формалізація, вимірювання, гіпотетико-дедуктивний метод.

4. У чому полягає головна відмінність експерименту від спостереження?

- а) вивчення різних об'єктів і процесів дослідження;
- б) використання спеціальних інструментів й умов;
- в) наявність мети й плану;
- г) втручання спостерігача в хід процесу.

5. Що таке гіпотеза?

- а) внутрішній зв'язок явищ, що зумовлює їхній закономірний розвиток;
- б) наукове припущення, висунуте для пояснення певних процесів, явищ, які зумовлюють певний наслідок;
- в) вчення, система ідей, поглядів, положень, тверджень, спрямованих на тлумачення того чи іншого явища;
- г) думка, відбита в узагальненій формі.

6. У чому полягає сутність методу «аналогія»?

- а) логічний процес переходу від одиничного до загального, від менш загального до більш загального;
- б) розумова операція, що складається в одержанні нового висновку з декількох суджень;
- в) встановлення схожості в деяких властивостях і відносинах між нетотожними об'єктами;
- г) середовище, в якому перебувають і без якого не можуть існувати предмети, явища; те, від чого залежить інше.

7. Що прийнято розуміти під об'єктом пізнання?

- а) наукове завдання, що охоплює певну частину наукового дослідження;
- б) головне вихідне положення наукової теорії, що виступає як перше й найабстрактніше визначення ідеї як початкової форми систематизації знань;
- в) те, на що спрямована пізнавальна діяльність дослідника, процес або явище, яке породжує проблемну ситуацію, обрану для дослідження;
- г) чинники та взаємовідносини між ними.

8. Який із перелічених способів є найбільш поширеним способом групування бібліографічних описів у списках літератури до наукових робіт?

- а) алфавітний;
- б) алфавітно-хронологічний;
- в) у порядку першого згадування робіт.

9. Як називається метод одержання інформації в процесі усного безпосереднього спілкування?

- а) інтерв'ю;
- б) спостереження;
- в) експеримент;
- г) анкетування.

10. Яку структуру мають тексти наукового стилю?

- а) вступ, основна частина, висновки;
- б) основна частина, висновки, список використаної літератури;
- в) вступ, наявність покликань у тексті та використання додатків;
- г) оформлення ілюстрацій, правила розміщення таблиць та вимоги щодо правильних оформлень скорочень і додатків.

11. Як в науковому світі розцінюється відсутність покликань у науковій роботі на інші, використані автором, літературні джерела?

- б) плагіат;
- в) реферат;
- г) публікація.

12. Що таке анотація?

- а) короткий огляд змісту книги, статті часто з критичною її оцінкою;
- б) публічне виголошення промови, заяви, інформації;
- в) один із видів публікацій, в якій подаються проміжні або кінцеві результати, висвітлюються конкретні окремі питання за темою дослідження, фіксується науковий пріоритет автора, робить її матеріал надбанням фахівців;
- г) публічно виголошене повідомлення, розгорнутий виклад певної наукової проблеми.

13. Що розуміють під тезами доповіді?

- а) одним із видів публікацій, в якій подаються проміжні або кінцеві результати, висвітлюються конкретні окремі питання за темою дослідження, фіксується науковий пріоритет автора, робить її матеріал надбанням фахівців;
- б) опубліковані на початку наукової конференції (з'їзду, симпозіуму) матеріали попереднього характеру, що містять виклад основних аспектів наукової доповіді;
- в) засіб закріплення різними способами на відповідному матеріалі інформації про факти, події, явища об'єктивної дійсності та розумову діяльність людини;
- г) будь-яке джерело інформації, передання людської думки, знань незалежно від того, чи втілене воно в матеріально фіксованій формі або є провідником (передавачем) інформації в часі.

14. На якому рівні пізнання здійснюється спостереження об'єктів, фіксуються факти, проводяться експерименти, встановлюються співвідношення, зв'язки, закономірності між окремими явищами?

- а) емпіричному;
- б) теоретичному;
- в) міфологічному;
- г) релігійному.

15. Яка з названих ознак є основним критерієм класифікації наукових методів?

- а) рівень теоретичного обґрунтування методу;
- б) ефективність методу;
- в) рівень пізнавальної діяльності;
- г) поширеність методу в системі наук.

16. Що таке спостереження?

- а) метод пізнання, за допомогою якого об'єкт вивчають в природних умовах його існування;
- б) науково обґрунтовані припущення, висунуті для пояснення явища;
- в) контроль за перебігом експерименту;
- г) опис характерних рис об'єкта пізнання.

17. Дайте визначення поняття «експеримент»:

- а) спосіб комплексного емпіричного дослідження явищ і процесів у контрольованих або штучно створених умовах;
- б) чуттєвий рівень пізнання за допомогою відчуттів, сприйняття та уявлення;
- в) узагальнена назва емпіричних методів дослідження;
- г) використання технічних засобів для пізнання об'єктів дійсності.

18. Які елементи містить бібліографічний опис журнальної наукової статті?

- а) автор, заголовок, назва журналу, рік, том, серія чи номер журналу, випуск, сторінки;
- б) автор, рік, випуск;
- в) заголовок, назва журналу, том, серія чи номер журналу, сторінки;
- г) немає правильної відповіді.

19. Як називаються дані про використані літературні джерела автором?

- а) сигнальна інформація;
- б) резюме;
- в) бібліографічна інформація;
- г) анотація.

20. Які існують рівні пізнання?

- а) перший та другий;
- б) теоретичний та емпіричний;
- в) первинний та вторинний.

21. Яку назву має документ, у якому викладено й обґрунтовано логіку й методи дослідження відповідно до його мети та завдань?

- 1) методологія пілотажного дослідження;
- 2) програма дослідження;
- 3) статистичний звіт про проведене дослідження;
- 4) замовлення на проведення дослідження.

22. Яку назву має аналіз документа, спрямований на переведення в кількісні показники масової текстової інформації з наступним їх статистичним опрацюванням?

- 1) традиційний аналіз;
- 2) контент-аналіз;
- 3) внутрішній аналіз;
- 4) зовнішній аналіз.

23. Як називається метод набуття первинної інформації про досліджуваний об'єкт, який здійснюється шляхом звернення із запитаннями до конкретної групи респондентів?

- 1) опитування;
- 2) експеримент;
- 3) спостереження;
- 4) аналіз документів.

II. Інструкція: уважно прочитайте запропоновані тестові завдання та продовжіть речення, обравши одну правильну відповідь.

24. Уявне відвернення від неістотних, другорядних ознак предметів і явищ, зв'язків і відношень між ними та виділення декількох досліджуваних сторін – це:

- а) абстрагування;
- б) конкретизація;
- в) узагальнення;
- г) ідеалізація.

25. Метод пізнання, який дозволяє розкласти предмети дослідження на складові частини (звичайні елементи об'єкта або його властивості і відношення), називається:

- а) аналіз;
- б) синтез;

- в) узагальнення;
- г) абстрагування.

26. Процес зіставлення предметів або явищ дійсності з метою встановлення схожості чи відмінності між ними, а також знаходження спільного, властивого об'єктам дослідження називається:

- а) порівняння;
- б) узагальнення;
- в) синтез;
- г) аналіз.

27. Вихідне положення, твердження, яке при побудові наукової теорії приймається без доведення, називається:

- а) постулат;
- б) правило;
- в) принцип;
- г) закон.

III. Інструкція: уважно прочитайте запропоновані тестові завдання та встановіть відповідність.

Установіть відповідність між методами дослідження і їх визначеннями відповідно до виконуваних ними функцій.

28. Спостереження	а) цілеспрямоване й активне втручання в хід процесу, що вивчається, відповідні зміни об'єкта чи його відтворення у спеціально створених і контрольованих умовах
29. Порівняння	б) сукупність дій, що виконуються за допомогою засобів вимірювання з метою знаходження числового значення вимірюваної величини у прийнятих одиницях виміру
30. Опис	в) цілеспрямоване вивчення предметів, що переважно спирається на дані органів чуттів (відчуття, сприйняття, уявлення)
31. Експеримент	г) пізнавальна операція, що полягає у фіксуванні результатів досліду (спостереження чи експерименту) за допомогою певних систем позначень, що прийняті у науці

- д) пізнавальна операція, що лежить в основі умовиводів щодо схожості чи відмінності об'єктів (або ступенів розвитку одного й того ж об'єкта)

28____, 29____, 30____, 31____.

Установіть відповідність між видами наукових публікацій і їх характеристиками.

32. Монографія	а) вміщені в науковому журналі чи збірнику результати дослідження конкретного питання, що мають певне наукове й практичне значення
33. Стаття	б) наукове видання з матеріалами попереднього характеру, які публікуються до виходу у світ видання, в якому вони мають бути розміщені
34. Автореферат	в) наукова праця у вигляді книги, яка містить повне або поглиблене дослідження однієї проблеми або теми, що належить одному або кільком авторам
35. Перепринт	г) наукове видання у вигляді брошури авторського реферату проведеного дослідження, яке подається на здобуття наукового ступеня
опубліковані до початку наукової конференції (з'їзду, конференції, симпозіуму) матеріали попереднього характеру, де викладено основні аспекти наукової доповіді

32____, 33____, 34____, 35____.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 142 с.

URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yurii/Metodolohiia_i_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen.pdf?

2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

URL : <https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20posibnyk.pdf>.

3. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень : посіб. Харків : ХНАУ, 2017. 57 с.

4. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

URL : https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny_Tishayev_Demidov.pdf.

5. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. 2-ге вид. випр. та доп. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 144 с.

URL : <https://www.culonline.com.ua/catalog/gumanitarni-nauki/osnovi-naukovikh-doslidzhennavchalniy-posibnik/read>.

6. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посіб. Полтава : Оріяна, 2012. 183 с.

7. Методологія наукових досліджень з публічного управління : навч. посіб. для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / уклад. Т. В. Сич. Харків, 2018. 164 с.

URL :

<http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3091/DerzhOpral.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

8. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 277 с.

9. Чоха Ю. М., Козлов В. В., Яковлев Г. Л. Основи наукової діяльності : навч. посіб. / за заг. ред. Ю. М. Чохи. Київ : ІПК ДСЗУ, 2011. 307 с.

URL : <http://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/Tshoha-Osnovi-2011.pdf>.

Допоміжна література

1. Курс лекцій з дисципліни «Академічне письмо» / уклад. С. К. Ревуцька. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2018. 81 с.

URL : http://elibrary.donnuet.edu.ua/1379/1/Revutska_textbook_27_09_2018.pdf.

2. Методологія наукових досліджень з державного управління : хрестоматія / упоряд. : С. В. Загороднюк, О. Л. Євмешкіна, В. В. Лещенко ; за заг. ред. К. О. Ващенко. Київ : НАДУ, 2014. 180 с.

URL : http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Monografiy/9a8102d3-d0b4-4cdb-8eeb-91dbfa6a6c46.pdf.

3. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : метод. реком. / автори-укладачі : О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець. Київ : УБА, 2016. Електрон. вид. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). 117 с.
URL : http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/International%20style%20citations_2017.pdf?id=d1b22a28-96eb-4ca4-9ac7-8e29a393b9fb.

4. Програмне забезпечення для перевірки наукових текстів на плагіат : інформаційний огляд / авт.-укл. : А. Р. Вергун, Л. В. Савенкова, С. О. Чуканова ; ред. : В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська. Київ : УБА, 2016. Електрон. вид. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). 36 с.

URL : <https://ula.org.ua/259-publikaciyi/vidannya/3611-prohramne-zabezpechennia-dlia-perevirky-naukovykh-tekstiv-na-plahiat>.

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26. 11. 2015 р. № 848-VIII. Дата оновлення : 18. 04. 2021 р. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.

2. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 18 с. (Національний стандарт України). URL : <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>.

3. Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» : затв. рішенням ученої ради університету від 26. 04. 2018 р. URL : https://pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/P101.pdf.

4. Інструкція щодо процедури технічної перевірки на наявність тестових запозичень (академічного плагіату). Одеса : Університет Ушинського, 2020. 8 с. URL : <https://pdpu.edu.ua/doc/universitet/yakist/instrukt.pdf>.

5. Етичний кодекс ученого України. URL : <https://www.znu.edu.ua/etychnyj-kodex-uchenogo-Ukrainy.pdf>.

6. Проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP). URL : <https://saiup.org.ua/>.

7. Програма перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень (Strike Plagiarism). URL : <https://strikeplagiarism.com/uk/>.

8. Бібліотека Університету Ушинського : офіційний сайт. URL : <https://library.pdpu.edu.ua/>.

9. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : офіційний сайт. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>.

10. Одеська національна наукова бібліотека : офіційний сайт. URL : <http://odnb.odessa.ua/>.